

5. Ista komisija bo izdala tudi vse potrebne zaščitne ukrepe za Madžare, ki ostanejo v češkoslovaški državi, in za nemadžarske prebivalce, ki pridejo pod madžarsko oblast. Posebno bo ta komisija izdala ukrepe v tem smislu, da bodo imeli Madžari, ki prebivajo v Bratislavi, iste pravice kakor druge narodnosti.

6. Madžarska vlada se od svoje strani obveže, da bo olajšala vse gospodarske in prometne težave, ki bi nastale za češkoslovaško državo zaradi odstopa ozemlja.

7. Ako bi nastale nove težave med obema državama, se bosta obe vladi skušali najprej sami med seboj pogoditi, ako pa bi to ne uspelo, bosta spor predložili v razsodišče italijanski in nemški vladi.

Novo ime za Podkarpatsko Rusijo

Za Rusine, kateri so pripadli pod Češkoslovaško leta 1918, so tedaj določili, da

prebivajo v Podkarpatski Rusiji. Sedanja rusinska vlada je izdala določbo, s katero se imenuje rusinsko ozemlje v novi Češkoslovaški »Karpatska Ukrajina«.

Koliko je zgubila Češkoslovaška na ozemlju in prebivalstvu?

Češkoslovaška je odstopila Nemčiji 28.200 kvadr. kilometrov in 3.600.000 prebivalcev, Madžarski pa 12.400 kvadr. kilometrov z 1.060.000 prebivalci. Madžarska bo imela sedaj deset milijonov prebivalcev na ozemlju 100.000 kvadr. kilometrov. Obseg Češkoslovaške se je zmanjšal od 140.000 kvadr. kilometrov na 100.000 kvadratnih kilometrov. Poprej je štela Češkoslovaška 15.300.000 prebivalcev, sedaj pa jih ima 10.150.000. Od teh je 6.150.000 Čehov, 2.250.000 Slovakov, 550.000 Rusinov, 470.000 Nemcev in 200.000 Madžarov.

*

Novice iz španske državljanske vojne

Znaten uspeh nacionalistov

V španski državljanski vojni se že precej časa ni zgodilo nič kaj posebnega, ker sta bila 14 dni oba tabora zaposlena z izločevanjem tujih prostovoljcev. Nacionalistične čete so šele te dni začele zopet napadati rdeče postojanke ob reki Ebro in so izvojevale znaten uspeh. Razbile so rdečo fronto na gričevju Caballe, kjer si je sovražnik zgradil najmočnejše utrdbe. Rdeči so se skušali upirati, vendar pa so nacionalisti z naskokom na nož zavzeli naglo vse važnejše postojanke. V borbi so bile

sovražne izgube velike. Doslej so ugotovili, da je na strani komunistov padlo 400 mož, 700 pa jih je bilo ranjenih. Nacionalisti so zaplenili tudi mnogo vojnega materiala. Več sovražnih edinic je popolnoma uničenih. — Glavni stan Francove nacionalne vojske je objavil 2. novembra iz Salamance poročilo, da so nacionalistične čete v odseku Ebra prodrle do južnega dela hribovja Cabailos in zasedle goro Samarceos. Ob tej priliki so ujeli 350 komunistov. Na fronti pri Madridu so Francove čete odbile komunistične napade.

Japonsko-kitajska vojna

Po odločilnih porazih, katere so doživeli Kitajci zaporedoma v zadnjem času, sicer izjavljajo njihovi voditelji, da se bo boril kitajski narod do zadnjega za svobodo in neodvisnost; vendar pa v minulem tednu ni došlo do kakih večjih vojaških dejanj ne na kitajski in ne na japonski strani. Japonci bi že radi sklenili s Kitajci mir in zaradi tega objavlja njihovo časopisje vse mogoče načrte, po katerih bi naj bila urejena zasedena Kitajska v vojaškem, mednarodnem, gospodarskem in političnem oziru.

Slika japonskega načrta

V vojaškem pogledu hoče Japonska poleg dosedanjih uspehov doseči še popolno

Na karti črtkano ozemlje so doslej od Kitajske zasedli Japonci

obvladanje železnice Peking—Kanton in pokrajine Hunan. V primeru nadaljnega odpora je Japonska odločena nadaljevati svoja vojaška gibanja v zapadnih obmej-

Po katoliškem svetu

Nova cerkev v Mariboru blagoslovljena. Kakor smo že parkrat poročali, je dobila delavska kolonija v Mariboru v magdalenskem predmestju krasno novo cerkev, katera je posvečena presv. Rešnjemu Telesu. Novo svetišče, katero napravlja na vsakega najbolj prikupen vtis ter je v okras vsej okolici, je slovesno blagoslovil zadnjo nedeljo škof dr. Ivan Tomažič. Vladiko je pričakovala pred novo stavbo duhovščina, mestni župan dr. Juvan, oba glavarja, odbor za zidanje cerkve, mladina ter ogromne množice pobožnih vernikov. Škof je blagoslovil novo hišo božjo najprej zunaj, nato notranjščino, imel je pridigo ter slovesno sv. mašo. Pomenljiva slovesnost je bila zaključena z zahvalno pesmijo.

Število katoliških misijonarjev. Evropskih in ameriških misijonarjev je 14.239, domačih duhovnikov-misijonarjev v raznih misijonskih pokrajinah je 6973, misijonskih bratov 10.035, misijonskih sester pa 55.349. Število semenščikov, ki študirajo po raznih misijonskih semenščih, znaša 15.977. Tako znaša skupno število pionirjev krščanstva in kulture v poganskih deželah 100.000 oseb. Tudi naš slovenski narod je častno zastopan v številu teh idealnih razširjevalcev krščanske luči in pra-

nih pokrajinah in zgraditi Hajnan za zapadno letalsko oporišče.

Kar tiče mednarodnega položaja na Daljnem vzhodu, se zavzema Japonska za tesno sodelovanje z Nemčijo in Italijo v smislu protikomunistične pogodbe, zlasti na gospodarskem področju. Od Anglije, Francije in Združenih držav Sev. Amerike zahteva Japonska priznanje, da je ona vodilna in odločujoča velesila na Daljnem vzhodu.

V gospodarskem pogledu si pridržuje Japonska vodilno vlogo pri izkoriščanju severne Kitajske in na področju ob vzhodnem Jangeeju.

V političnem pogledu zahtevajo Japonci, da naj se osnujejo v Hankovu, Kantonu, Pekingju in Nankingu samostojne pokrajinske vlade, ki bi sestavile skupen odbor, iz čigar srede naj bi bil izbran novi predsednik kitajske republike ter osnovana nova osrednja vlada. Na otoku Formozi bi uvedla posebna avtonomija. Severne pokrajine Čahar, Suijuang in notranja Mongolija bi ne bile podrejene kitajski osrednji vladi, temveč bi stopile v najtesnejšo zvezo z Mandžurijo.

ve izobrazbe. Število naših slovenskih misijonarjev in misijonark raste od leta do leta.

Katoliško šolstvo v Franciji. Državne šole na Francoskem so vseskozi neverne protiverne in po večini brezbožne. Katoličani, ki se zavedajo svoje vere, vzdržujejo zasebne šole, ki v njih dajejo otrokom versko vzgojo. Število takih šol je v Franciji visoko. Po statistiki, ki je bila nedavno objavljena, je na Francoskem katoliških ljudskih šol 2918 za dečke in 7519 za deklice. V te šole hodi 1.061.000 otrok. Katoliško srednje šolstvo obsega 909 zavodov, 571 za dijake, 338 za dijakinje; profesorsko osebje znaša 13.000 oseb, dijakov in dijakinj pa je 160.000. Katoliških visokih šol je pet: v Parizu, Lyonu, Lilleu, Angersu in Toulouseu; profesorjev je na teh visokih šolah 410, dijakov in dijakinj pa 4219. Da se to šolstvo more vzdrževati, je potrebna obsežna organizacija, ki se opira na razna katoliška društva. Najvažnejše so škofijske zveze za svobodno šolstvo, ki imajo 18.000 članov v 62 škofijah. Za visoke, srednje in strokovne šole so ustanovljene posebne zveze s 1500 člani. Množična organizacija, ki skrbi za nabiranje denarnih sredstev, ima naslov »Pri-

jatelji svobodne šole» in šteje 1850 krajevnih skupin s čez 400.000 članov. Zadnji čas je ustanovljena nova organizacija pod naslovom »Društvo staršev otrok iz svobodnih šol«, ki že šteje 75.000 članov. Te številke so dejanski dokaz, kako globoko preverjeni so katoliški Francozi o potrebi verske vzgoje za mladino in koliko žrtvujejo v to svrhu.

Roosevelt o veri. Predsednik Zedinjenih držav Severne Amerike Franklin Roosevelt je poslal jako značilen pozdrav 8. evharističnemu kongresu v Ameriki, ki se je vršil meseca oktobra v mestu New-Orleansu ob navzočnosti papeževega odposlanca čikaškega kardinala Mundeleina. V svojem pismu, ki ga je na slovesnem zborovanju

prebral poštni minister Farley, poudarja Roosevelt to-le: »Vsa težka vprašanja sedanjosti bi mogla najti svoje najboljše rešenje v evangeljskih besedah Kristusovih v govoru na gori. Največje dobro, ki se more želeli ameriškemu narodu, je, da se dvigne verski duh med narodom. Naši predniki so vedno dajali veri častno mesto v narodovem življenju. Mi jih moramo posnemati v čvrstem zaupanju v Boga in njegovo previdnost.« Ko je minister Farley to pismo prebral, je dostavil, da je katoliška Cerkev danes najjasnejši dokaz, da nobena sila ne more ne zdaj, kakor tudi ni mogla v prošlosti napadati granitne osnove naše vere, položene na večno istino.

VELIKA
BLAZNIKOVA
PRATIKA
je izšla
1939

Vlak smrtno povozil viničarja. Zadnjič smo poročali, kako je vlak na postaji v Ljutomeru smrtno povozil premikača Jožefa Horvata. Tri dni za to nesrečo je bil na ljutomerskem postajališču ob življenju pod vlakom viničar Matija Vogrinec s Stare gore. Večerni vlak iz Maribora je imel pol ure zamude in je pripeljal na postajališče z večjo brzino. V trenutku prihoda vlaka na postajališče se je pripeljal viničar Vogrinec na kolesu s Cvena. Na tiru ga je prehitel stroj mariborskega vlaka, ga sunil pod kolesa, katera so mu odrezala obe nogi in so ga še tako razmesarila, da je umrl v par minutah. Smrtno ponesrečeni je bil star 45 let in zapuščal ženo s petimi otroci.

Dva hudo poškodovana se zatekla v celjsko bolnišnico. 28 letni Mihael Majcen iz Nove cerkve se je zaletel s kolesom s tako silo v drevo, da se je poškodoval po vsem telesu in si je pretresel možgane. — Ko je vozil 25 letni hlapec Gracijan Fijavž s Frankolovega po cesti, se mu je približal iz nasprotne strani avto. Voznik je skočil z voza h konjem, a že ga je podrl avtomobil, mu zlomil levo nogo in ga poškodoval po glavi. Imenovana sta se zatekla v celjsko bolnišnico, kjer je Majcen umrl.

Avtomobil ga je smrtno stisnil. Antona Schweiger, uslužbenca pri Jožefu Kovaču v Trziču, je blizu Vranskega pri popraviljanju tovorni avto tako stisnil, da je kmalu po prepeljavi v celjsko bolnišnico umrl.

Smrtna nesreča zadela rudarja. Franca Udovča, 41 letnega rudarja v Trbovljah, je zadela smrtna nesreča, ko se je vozil s tovariši v dvigalu. Dobil je tako hud udarec po glavi, da se je zgrudil ves v krvi nezavesten. Udovča so prenesli v trboveljsko bolnišnico, kjer je kmalu podlegel poškodbi. Smrtno ponesrečeni zapuščal ženo z otrokom.

Rudar padel 80 metrov globoko in se ubil. V obratu Kisovec v Zagorju ob Savi je zgrmel 21 letni rudar Franc Fakin iz Švepovne z vozičkom vred 80 metrov globoko in je obležal ves razbit mrtev.

V premogovniku v Trbovljah preprečili širjenje požara. V zapadnem delu trboveljskega premogovnika so čutili rudarji vedno hujšo vročino in pojavil se je dim, kateri jih je dušil. Ogenj, kateri je zatlel v rudniku, je že bil zajel 160 metrov dolgi gumijasti trak, po katerem odvažajo premog, in zaradi tega se je neznošno kadilo. Vodstvo rudnika je odredilo zaradi požarne nevarnosti izpraznitev premogovnika, kar se je tudi zgodilo. Tehnično delavstvo je zazidalo goreči rov, da se ogenj ne bo mogel širiti. V zazidani rov bodo tudi spustili vodo, da bo tudi tlenje premoga s časom udušeno. Trajalo pa bo nekaj časa, preden bo ogenj povsem ugasnil in bodo v ogroženem rovu delo zopet lahko nemoteno nadaljevali.

80 letni starček se ubil pri padcu z drugega nadstropja. Anton Bren, 80 letni bivši krojaški mojster v Litiji, je živel pri svojem sinu ključavničarju v Trbovljah.

Novice

Osebnosti

Duhovniške vesti. Imenovana sta bila gg.: dr. Jakob Aleksič, kn.-šk. konzistorialni svetovalec, docent kn.-šk. bogoslovne učilnice v Mariboru, za ravnatelja kn.-šk. dijaškega semenišča v Mariboru; Požar Alfonz, kn.-šk. duhovni svetovalec in župnik na Rečici, za upravitelja dekanije Gornji grad. — Postavljeni so bili gg.: Šmirmaul Alojzij, semeniški duhovnik, za prefekta v kn.-šk. dijaškem semenišču v Mariboru; dr. Držečnik Maksimilijan, bogoslovni docent, za študijskega prefekta v kn.-šk. bogoslovnem semenišču; Tomišek Franc, kaplan na Ljubnem, za provizorja istotam; Ravšl Anton, kaplan v Št. Ilju v Slov. goricah, za vikarja pomočnika istotam. — Koren Ivanu, kaplanu v Dobrovniku, se dodeli služba ekspozita v Kobilju. — Nastavljena sta bila gg. novomašnika Kores Ivan za kaplana v Starem trgu in Hodnik Emil za kaplana v Negovi. — Prestavljeni so bili s 1. novembrom gospodje kaplani: Uranjek Martin iz Gornje Radgone k Mali Nedelji; Vahčič Rudolf od Svetega Jurija ob Ščavnici v Gornjo Radgono; Vodeb Ivan od Sv. Petra pri Mariboru k Sv. Lenartu v Slov. goricah; Potokar Ferdinand od Sv. Lenarta v Slov. goricah k Sv. Juriju ob Ščavnici; Vogrinec Anton od Male Nedelje k Sv. Andražu v Slov. goricah z delokrogom v Žetalah; Kovačič Anton iz Teharij k Sv. Petru pri Mariboru. — Dostup je nastopil g. Šuštar Franc, kaplan v Žetalah.

Nesreče

Milijon dinarjev požarne škode. V noči na 4. november je zažarelo nebo v smeri proti Pohorju. Hitro se je raznesla vest, da je izbruhnil ogenj na velikih žagi in v tovarni za zaboje, ki sta last veleposestnika Avgusta Löschnigga v Sv. Lovrencu na Pohorju. Žaga je med Marijo v Pušcavi in Sv. Lovrencem in se je pojavila nesreča na nepojasnjen način. Ogenj je našel dovolj hrane na lesnem skladišču ter v že gotovih zabojih. Kmalu je bilo zavito celotno poslopje v dim ter plamen. Žagar Ferdinand Kranjc, kateri je spal z ženo in tremi otroci v kamri poleg žage, si je rešil v zadnjem trenutku golo življenje. Z gašenjem so se trudili gasilci iz Sv. Lovrenca, iz Maribora, Studencev, Selnice in iz Ruš. Zgodaj zjutraj je bil požar omejen in odstranjena nevarnost za razmah. Škoda znaša en milijon dinarjev, zavarovalnica pa je odplačala 500.000.

valnina komaj četrtno. Razen žage je zgorel še precejšen del velikega lesnega skladišča.

V senu se je zadušil. V neki gostilni v Studencih pri Mariboru se je pojavil pozno zvečer 69 letni upokojeni orožniški narednik Franc Maček in je prisedel k neki družbi. Vinjen je nato brez gostilničarjevega dovoljenja odšel na senik nad hlevom, kjer je nameraval prenočiti. Na seniku pa je zaradi teme zgrešil in padel v odprt lijak, kjer se je v senu zadušil. Ko je zjutraj domači hlapec segel v lijak po seno, je namesto za seno zgrabil za mrzlo roko, kar ga je tako prestrašilo, da je padel vznak. Na pomoč je poklical domače, ki so iz lijaka potegnili mrtvega Mačka.

Motorno kolo in avto trčila. Na križišču Frankopanove in Stritarjeve ulice v mariborskem magdalenskem predmestju sta zadela drug v drugega motorno kolo in avtomobil. Na motornem kolesu se je peljal 35 letni zasebni uradnik Vilibald Slogar in njegova žena Štefanija. Pri sunku v avtomobil, ki je last slovenjebistriškega lesnega trgovca Ivana Sautner, je pognalo Slogarjevo ženo na hladilnik avtomobila in v šipo, katera se je ubila in je dobila Slogarjeva hujše notranje poškodbe, medtem ko se je mož samo opraskal. Motorno kolo je zdrobljeno, na avtomobilu je za 2000 din škoda. Zakonca Slogar so prepeljali reševalci v bolnišnico.

Mlad posestnik povožen od avtomobila. Jakob Mlinarič, 35 letni posestnik z Ločkega vrha pri Sv. Benediktu v Slov. goricah, se je vračal krog osmih zvečer z vozom proti domu iz Maribora, kamor je peljal sadje. Nekoliko pred Sv. Benediktom je opazil avto in je skočil z voza. V trenutku skoka ga je z vso silo udaril tovorni avtomobil, da je umrl na svojem domu, preden so se pripeljali ponj mariborski reševalci, da bi ga bili oddali v bolnišnico.

Usodepolni padec. V Kresnicah pri Št. Ilju v Slov. goricah je padel 32 letni hlapec Avguštin Roj s skeđnja. Pri padcu si je zlomil levo nogo ter si je pregriznil jezik. Ponesrečenega so oddali v mariborsko bolnišnico.

Po nesreči obstreljen. Po Dravskem polju je lovila te dni skupina mariborskih lovcev. Ko so šli preko polja, je zletel za hrbtom prvega lovca fazan. Lovec se je obrnil. Pri tem se mu je po naključju sprožila puška in naboj je zadel v levo nogo Franca Gajšta, 18 letnega posestniškega sina iz Cirkove.